

MINISTERUL SANATĂȚII

INSTITUTUL NAȚIONAL
DE SĂNĂȚATE PUBLICĂ

CENTRUL NAȚIONAL DE EVALUARE ȘI
PROMOVARE A STĂRII DE SĂNĂȚATE

CENTRUL REGIONAL DE
SĂNĂȚATE PUBLICĂ TIMIȘOARA

DIRECȚIA DE SANATATE PUBLICA
A JUDEȚULUI

COMUNICAT DE PRESĂ

Ziua Mondială a Sănătății - 7 aprilie 2014 -

Ziua Mondială a Sănătății se celebrează în fiecare an în data de 7 aprilie, pentru a marca întemeierea Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) în anul 1948 și reprezintă o oportunitate pentru locuitorii din orice comunitate să se implice în activități care pot duce la o stare de sănătate mai bună.

În acest an, tema campaniei este reprezentată de **bolile transmise prin vectori**.

Scopul acestei campanii este de a sensibiliza populația, profesioniștii din domeniul sănătății și autoritățile publice în privința amenințării pe care o reprezintă vectorii și bolile transmise prin aceștia și stimularea familiilor și comunităților pentru a acționa și a se proteja.

Vectorii sunt entități mici (țânțarii, muștele, gândacii, căpușele, melcii de apă dulce) care pot transmite boli de la o persoană la alta și dintr-un loc în altul.

Aceștia ne pot pune sănătatea în pericol atât acasă, cât și atunci când călătorim.

Bolile transmise prin vectori sunt afecțiuni cauzate de acești agenți patogeni în populațiile umane.

Campania organizată în anul 2014, cu ocazia Zilei Mondiale a Sănătății, se concentrează asupra unor vectori importanți și a bolilor pe care aceștia le pot cauza, precum și asupra a ceea ce putem face pentru a ne proteja.

Deoarece bolile transmise prin vectori încep să se răspândească dincolo de granițele tradiționale, acțiunile întreprinse trebuie să fie extinse și în afara țărilor în care aceste boli apar în prezent.

Bolile transmise prin vectori sunt răspunzătoare pentru 17% din povara globală estimată pentru toate bolile infecțioase.

Boala transmisă prin vectori cu cea mai mare mortalitate, malaria, a cauzat în 2010 aproximativ 660.000 de decese.

În România, în anul 2011 s-au înregistrat 40 de cazuri de malarie, iar în 2012 au fost notificate 32 cazuri confirmate, toate de import.

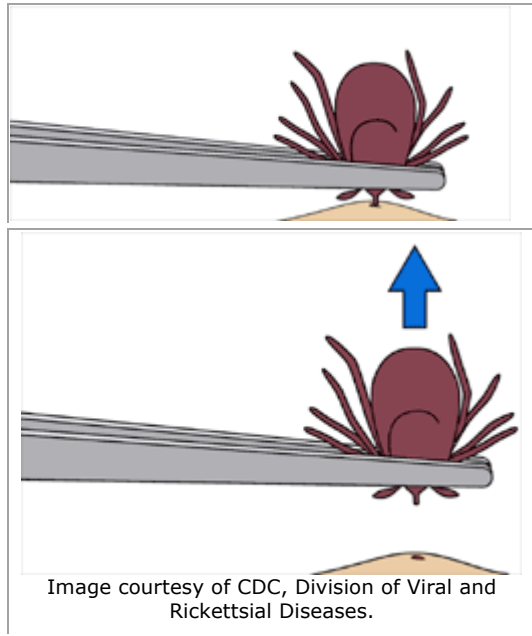
Totuși, boala transmisă prin vectori cu cea mai mare creștere în lume este febra Denga, cu o creștere de 30 de ori a incidenței în ultimii 50 de ani.

În prezent, 40% din populația lumii este amenințată de febra Denga.

În 2012, o izbucnire epidemică din insulele Madeira (Portugalia) s-a soldat cu peste 2.000 de îmbolnăviri și identificarea a 80 de cazuri de import în alte 10 țări europene.

În România s-au raportat 2 cazuri confirmate în 2011 și 3 cazuri în 2012 (călători în Thailanda și Madeira).

În România, Campania de celebrare a Zilei Mondiale a Sănătății, având sloganul „**Entități mici, pericol mare!**” este coordonată de Ministerul Sănătății prin Institutul Național de Sănătate Publică.

Indepartati capusa de pe piele imediat ce o observati. Utilizati o penseta cu brate fine pentru a putea apuca capusa cat mai aproape de piele. Trageti in sus capusa cu o miscare sigura. Dupa indepartarea capusei curatati pielea cu apa calda si sapun. Aruncati capusa moarta in containerul de gunoi menajer.

Nu zdrobiti corpul capusei. Evitati ca gura capusei sa ramana in piele. Ramanerea gurii capusei in piele poate favoriza iritatie locala si infectii secundare. Daca ati zdrobit coprul capusei accidental curatati zona cu apa calda si sapun sau alcool.

Nu utilizati petrol, oja, chibrite aprinse sau alte substante chimice pentru a indeparta capusa.

Persoanele cu risc de expunere la **intepaturi de capuse** trebuie sa ia urmatoarele **masuri preventive**:

1. Purtati imbracaminte deschisa la culoare pentru a putea observa capusele; imbracamintea va acoperi mainile si picioarele, pantalonii trebuie introdusi in ciorapi si manecile la camasi nesuflecate!
2. Purtarea unor pantofi sport deschiși la culoare fără orificii sau decupaje; papucii/sandalele sunt excluse
3. Tratarea (spălarea și uscarea cel puțin 1 h cu aer cald/ fierbinte) hainelor folosite în teren după activități desfășurate în zone cu potențial de infestare cu ixodide.
4. Utilizati substante repelente pentru piele expusa (ex. DEET 30%) si utilizati repelenți pe bază de permetrin prin pulverizări asupra hainelor (în special pantofi, șosete, pantaloni, etc).
5. Inspectati corpul dupa posibila expunere si indepartati capusele imediat cu penseta prin tractiune usoara si continua. Pensa se va aplica cat mai aproape de piele pentru a nu lasa bucati din gura capusei in piele. Nu se va zdrobi corpul capusei. Mainile se protejeaza cu manusi sau tifon. Dupa scoaterea capusei zona se spala cu apa si sapun si se dezinfecteaza cu un dezinfectant cu alcool (70%) și se va aplica un unguent conținând un antibiotic cu spectru larg. Zona va fi observata 30-40 zile, iar daca apare o pustula sau alt semn la locul muscaturii se va consulta imediat medicul infectionist. Nu se utilizeaza caldura sau alte substante (petrol, amoniac, etc.) pentru a indeparta capusa, iritarea acestuia putand creste riscul de infectie.
6. Prezantati-va la medicul de familie sau medicul infectionist daca apar simptome in urma unei muscaturi de capusa.

Masuri recomandate populatiei pentru a preveni bolile transmise prin tantari:

1. Dimineata si seara purtati haine deschise la culoare cu maneci lungi si pantaloni lungi
2. Aplicati substante chimice pe pielea expusa muscaturilor de tantari (DEET),
3. Aplicati substante insecticide pe imbracaminte (paramethrin)
4. Folositi in jurul patului o plasa de tantari (care sa fie tratata cu paramethrin)
5. Utilizati sprayuri cu substante insecticide, sau benzi impregnate sau pastile pentru tantari in locuinta si in jurul ei
6. Instalati sau reparati plase de protectie la ferestre si usi pentru a nu permite tantarilor sa intre in locuinta
7. Pentru a reduce populatia de tantari din jurul locuintei nu lasati apa stagnanta in butoaie sau vase descoperite, ghivece de flori, vasele de baut ale animalelor, anvelope aruncate;
8. Evacuati zilnic gunoiul nu faceti depozite de gunoi
9. Prezantati-va la medicul de familie sau la medicul infectionist in cazul aparitiei simptomelor de imbolnavire

Febra West Nile

Febra West Nile este o boala produsa de virusul West Nile. Principala cale de transmitere a acestei infectii la om este prin intepatura de tantar.

Tantarii se infecteaza in urma hranirii cu sange de la o pasare infectata. Odata infectat (cu virusul West Nile) tantarul ramane asa toata viata si are potentialul de a transmite virusul la orice gazda vertebrata pe care o musca pentru a se hrani. Omul este numai gazda accidentala in acest ciclu.

Perioada de incubatie a infectiei cu virus West Nile la om este cuprinsa intre 3-15 zile dupa intepatura unui tantar infectat.

Cele mai multe cazuri sunt asimptomatice. In 15-20% dintre cazuri sunt raportate simptome similare unei gripe usoare, in general caracterizate prin debut brusc cu febra, cefalee, mialgii, stare de rau, anorexie, greturi si varsaturi.

O mica parte dintre pacienti pot prezenta fenomene eruptive cutanate: eritem maculopapular sau morbiliform care intereseaza gatul, trunchiul, bratele sau membrele inferioare. Boala poate dura intre 2-5 zile. In mai putin de 1% dintre cazuri pot aparea simptome neurologice ca meningita, meningoencefalita sau mielita in general asociate cu febra. Pacientii care dezvolt simptome neurologice sunt in general impartiti in trei categorii: meningita West Nile (WNM), encefalita West Nile (WNE) si paralizie acuta flasca (WNP).

Recuperarea dupa boala este completa, mai rapida la copii decat la adulti de cele mai multe ori insotita de slabiciune si mialgii pe termen lung- aproximativ 1 an de la debutul simptomelor. Sechele permanente nu au fost descrise.

Varsta inaintata este cel mai important factor de risc pentru formele severe de boala neurologica dupa infectie, riscul creste semnificativ in randul persoanelor peste 50 de ani. Comparativ cu adultii, copii infectati cu virus West Nile au durata spitalizarii mai scurta, mai putine simptome neurologice si o mai buna revenire dupa boala, iar mortalitatea este mai mica.

In anul 1996, Romania s-a confruntat cu cea mai mare epidemie de meningita West Nile, cand s-au inregistrat 352 de cazuri de neuroinfectie West Nile: 44% au fost meningoencefalite, 40% meningite si 16% encefalite. Dupa aceasta epidemie s-a implementat in sudul tarii sistemul de supraveghere al meningitelor/meningoencefalitelor produse de virusul West Nile, in cadrul caruia s-au identificat aproape anual, cazuri de meningita /meningo-encefalita. Ulterior supravegherea s-a extins la toata tara. Cazuri au fost inregistrate in zona de sud a tarii, cunoscuta ca fiind endemica dar din anul 2010 s-au inregistrat si in alte zone ale tarii (Transilvania si Moldova) considerate pana atunci indemne. Cea mai afectata grupa de varsta a fost >65 de ani. Cele mai multe cazuri au avut debutul in luna august.

Nu exista un tratament specific al acestei boli si nici un vaccin care sa o previna, utilizarea repelentelor si a imbracamintei adecvate pentru a impiedica muscatura de tantar sunt principalele masuri de prevenire a imbolnavirii. Pentru cazurile severe pacientii spitalizati primesc tratament simptomatic (antialgice) si suportiv (cum ar fi perfuzii).

Boala Lyme

Este o boala infectioasa produsa de o bacterie (*Borrelia burgdorferi*) care este transmisa la om in urma intepaturii de capuse.

Capusa vectoare cel mai frecvent intalnita in zona noastra apartine speciei *Ixodes ricinus*. Ciclul ei de viata presupune existenta a trei gazde, mamifere mari si mici, si trecerea succesiva din faza de larva in cea de nimfa si apoi de adult. Femela adult depune oua care se transforma in larve si ciclul se reia.

Boala Lyme mai este supranumita si „boala cu 1000 de fete” din pricina faptului că, afectând întregul organism, simptomele ei mimează pe cele ale altor boli; reactia individuală față de agentul patogen este foarte diferită de la om la om, de aici si multitudinea de manifestări.

Infectia este sistemică, afectează întregul organism si parcurge 3 stadii mai mult sau mai putin distincte:

Stadiul 1: Eritemul cronic migrator (ECM) - borrelioză Lyme începe de obicei cu o leziune tegumentară caracteristică, eritem cronic migrator. Acesta este definit ca o leziune cutanată care se manifesta initial ca o macula sau papula de culoare rosie si care se extinde in zile-saptamani, formand o leziune mare, rotunda, deseori cu decolorare centrala partiala. Leziunea singulara trebuie sa atinga un diametru de min 5 cm. Leziunile anulare eritematoase aparute la cateva ore dupa intepatura capusei reprezinta reactii de hipersensibilizare si nu sunt catalogate drept eritem migrator.

La majoritatea pacientilor, eritemul migrator este acompaniat de alte manifestari acute, de tip pseudo-gripal: astenie, febra, cefalee, usoara redoare de ceafa, artralgii sau mialgii.

Aceste semne si simptome au, in mod tipic, un caracter intermitent.

Manifestarile din stadiul I apar la **2-30 de zile dupa intepatura capusei**.

Stadiul 2: Infectie diseminată - după mai multe zile până la săptămâni, spirochetele se pot răspândi prin sânge spre alte organe din corp. Atingerea oricarui dintre aceste sisteme poate cauza o larga varietate de manifestari clinice, aparute de la cateva saptamani pana la peste un an de la infectia initiala.

Manifestarile clinice pot include:

- semne si simptome generale, pseudo-gripale, mai severe decat in primul stadiu;
- leziuni secundare multiple, asemanatoare eritemului migrator, dar mai mici decat leziunea initiala;

Manifestari musculo-scheletale:

- atacuri scurte, recurente, timp de saptamani/luni sau tumefierea unei sau mai multor articulatii (uneori urmate de artrita cronica la nivelul unei sau mai multor articulatii);

Neuroborrelioză incipientă:

- paralizie de nerv facial - poate fi bilaterala; „paralizia lui Bell”;
- paralizii ale altor nervi cranieni;
- meningita aseptica, limfocitara;

- radiculo-neuropatii;
- encefalo-mielita - rar; ea trebuie confirmata prin evidentierea unui titru mai mare de anticorpi anti-B.burgdorferi in LCR fata de ser;

Manifestari cardiace:

- debut brusc al unor tulburari de conducere atrio-ventriculare de gradul 2 sau 3, cu durata de zile-saptamani, asociate uneori cu o miocardita;

***Alte manifestari*, rare:**

- uveite anterioare si posterioare, panoftalmie, miozita, orhita.

Stadiul 3: Infectie persistentă -Borrelioza Lyme cronica. Acest stadiu neobisnuit apare dupa cativa ani de la infectia initiala.Manifestarile clinice din aceasta faza sunt urmatoarele: Artrita Lyme, Acrodermatita cronica atrofica (ACA) si Sindroame neurologice cornice.

Pentru prevenirea imbolnavirii se recomanda aplicarea urmatoarelor masuri:

MĂSURI DE PROTECȚIE PERSONALĂ ÎMPOTRIVA INFESTĂRII CU CĂPUȘE

1. Purtarea unor haine dechise la culoare cu pantaloni lungi introduși în șosete de culoare deschisă și textură mai deasă.
2. Purtarea unor pantofi sport deschiși la culoare fără orificii sau decupaje; papucii/ sandalele sunt excluse.
3. Utilizarea DEET (Dietil toluamidă) drept repelent prin aplicare pe pielea ce va veni în contact cu zone infestate de căpușe (mâini, braț-antebraț, etc) și utilizarea de repelenți pe bază de permetrin prin pulverizări asupra hainelor (în special pantofi, șosete, pantaloni, etc).
4. Tratarea (spălarea și uscarea cel puțin 1 h cu aer cald/ fierbinte) hainelor folosite în teren după activități desfășurate în zone cu potențial de infestare cu ixodide.
5. Inspectarea corpului cu atenție; căpușele se pot fixa oriunde fără a provoca disconfort la atașare sau în timpul hrănirii.
6. Înlăturarea promptă a căpușelor în cazul în care sunt găsite pe corp; acestea vor fi înlăturate cu ajutorul unei pensete cu vârful bont (fără cioc) prin prinderea cât mai aproape de piele și tragerea în sus, astfel încât rostrul căpușei să nu rămână în piele. După înlăturarea căpușelor pielea se va dezinfecta cu acool (70%) și se va aplica un unguent conținând un antibiotic cu spectru larg.

REPELENȚI ȘI APLICARE

DEET (N,N-dietil-3-metilbenzamidă sau N,N-dietil-m-toluamidă)

DEET este cel mai cunoscut/folosit repelent atât pentru țânțari și muște cât și pentru căpușe. Concentrația de DEET în diverse produse comerciale poate varia de la 5% la 100% fiind prezent sub diferite formulări: spray/ aerosoli, unguente, loțiuni, etc. Studiile efectuate până acum au demonstrat că o concentrație de 20-30% de DEET oferă în condiții optime o protecție de 86% respectiv de 92% față de Ixodes sp.

Pentru că DEET se absoarbe prin piele s-au semnalat cazuri de iritații, alergii și reacții toxice

(rare) și prin urmare aplicarea trebuie limitată în timp și suprafață la strictul necesar.

Măsuri de aplicare a DEET pe corp:

- Se aplică DEET pe pielea expusă sau pe haine,
- Nu se aplică DEET pe sub haine, pe răni, zgârieturi, inflamații etc.
- Nu se aplică concentrații de DEET mai mari de 30% la copii sub 2 ani.
- Nu se combină aplicarea DEET cu aplicarea de alte creme sau ecrane solare.
- După intervenția în natură pielea tratată cu DEET se va spăla cu apă și săpun pentru îndepărtarea repelentului.

Permetrin

Permetrinul este un piretroid sintetic cu acțiune primară insecticidă/ acaricidă și cu acțiune secundară ca repelent atât pentru țânțari cât și căpușe. Concentrația optimă de permetrin în diverse formulări comerciale este de 0,5% substanță activă. Permetrinul are o toxicitate redusă pentru mamifere, se metabolizează rapid iar absorbția lui prin piele este redusă; totuși studii efectuate arată că poate genera iritații ale pielii și mucoaselor, astfel încât se recomandă aplicarea exclusiv pe haine!

MĂSURI PENTRU CONTROLUL INTEGRAT AL POPULAȚIILOR DE CĂPUȘE

1. ***Managementul habitatelor favorabile căpușelor*** - presupune realizarea unor arii fără căpușe în zonele rezidențiale în care s-a constatat o infestare semnificativă cu ixodide și se realizează prin:

- Reducerea vegetației înalte (ierburi, tufișuri), tunderea gazonului sau a spațiilor înierbate.
- Înlăturarea frunzelor moarte, a crăcilor căzute și arderea acestora.
- Înlăturarea vegetației din vecinătatea sau de pe pereții caselor.
- Astuparea găurilor/crăpăturilor din pereții caselor

2. ***Managementul animalelor gazdă*** - presupune următoarele măsuri cu caracter general:

- Descurajarea prezenței rozătoarelor (depozitarea corectă a gunoiului menajer, depozitarea corectă a proviziilor – inclusiv grâne, fân, etc., folosirea de capcane, momeli otrăvite, etc)
- Descurajarea prezenței unor animale de pădure (căprioare, arici, porci mistreți, urși etc.) prin preajma casei.
- Aplicarea de tratamente cu acaricide adecvate asupra animalelor de companie (câini, pisici, etc) și asupra celor domestice (oi, capre, vaci, cai și păsări de curte)

3. ***Managementul aplicării de acaricide sau Controlul chimic (cu acaricide) a populațiilor de căpușe***

- Aplicarea prin pulverizare a unor formulări recomandate de acaricide (vezi „Acaricide și aplicare”) pe zone restrânse și în microfocare; nu se fac aplicări masive prin pulverizare/stropire din avion sau mașină.
- Alegerea în funcție de situație, de la caz la caz, a acaricidului și concentrațiilor cele mai potrivite.
- Aplicarea acaricidelor trebuie efectuată de către personal calificat și atestat în acest sens.

ACARICIDE ȘI APLICARE

Carbamații tip Cabaryl

Cabarilul este acaricidul folosit în controlul populațiilor de căpușe.

Acesta este un insecticid/acaricid cu spectru larg și utilizări atât pentru casă, animale de companie cât și pentru aplicații outdoor. Cabarilul este inactivat în organismul animalelor (mamiferelor) și este ulterior excretat de către acestea. Studiile de până acum nu au dovedit generarea de malformații congenitale, efecte mutagene și carcinogene, dar se pare că dereglează funcționarea glandelor endocrine. Cabarilul este foarte toxic pentru albine și alte insecte benefice, este moderat toxic pentru pești și relativ non-toxic pentru păsări.

Piretrinii (Pyrethrin) sunt substanțe izolate inițial din crizanteme, care prezintă efecte knock-down asupra insectelor și căpușelor dar nu sunt letali. Combinarea acestora cu substanțe sinergice (precum piperonil-butoxidul) crește efectul letal. Aceste substanțe sunt instabile la lumină, umiditate și aer, și se aplică în tratamente unice în prezența aditivilor pe bază de dioxid de siliciu. Piretrinii sunt toxici pentru pești și alte organisme acvatice.

Piretroizii reprezintă piretrini sintetici mult mai eficienți și mai stabili chimic. Piretroizii sunt cei mai folosiți în tratamente outdoor pentru căpușe; aceștia sunt mai puțin volatili și fotosensibili și manifestă remanență. Sunt mai puțin toxici pentru mamifere și păsări. Cei mai folosiți piretroizi în controlul chimic al ixodidelor sunt:

- Cyfluthrin – în formulări de uz casnic pentru pulverizat
- Permethrin – este un piretroid ce se regăsește în formulări comerciale tip spray ce pot fi folosite atât de personal neinstruit (utilizare casnică; puține formulări) cât și de personal autorizat.
- Deltamethrin – piretroid aplicabil numai de către personalul autorizat.
- Lambda Cyhalothrin – piretroid aplicabil numai de către personalul autorizat.

Despre boli: simptome și tratamente

Vă rugăm contactați medicul dacă prezentați unul dintre simptomele descrise în continuare.

...> **Boala Lyme (borelioza)** se manifestă prin următoarele simptome care apar, de obicei, în 30 de zile de la momentul mușcăturii:

- erupție cutanată roșiatică, de formă circulară, în jurul mușcăturii;
- simptome asemănătoare celor de gripă, de exemplu, febră, oboseală și dureri de cap.

Cele mai multe cazuri de borelioză pot fi tratate, prin administrare de antibiotice timp de câteva săptămâni. Netratată, însă, boala poate provoca infecții ale inimii, articulațiilor și sistemului nervos.

...> **Febra recurentă** se caracterizează prin următoarele simptome care apar, de obicei, în 3 săptămâni de la momentul mușcăturii:

- episoade repetate de febră adesea însoțite de dureri de cap, dureri musculare și de articulații și greață.

Numărul episoadelor de febră este foarte variabil, iar intervalul dintre ele este cuprins între 4 și 14 zile. Tratamentul recomandat pentru febra recurentă transmisă de căpușe este administrarea de tetraciclină sau doxiciclină. Cazurile de deces sunt foarte rare.

...> **Encefalita de căpușe** este asociată următoarele simptome care, de obicei, apar în 4 săptămâni de la momentul mușcăturii:

- febră, oboseală, dureri de cap, dureri musculare și greață.

Faza avansată a bolii implică sistemul nervos, cu simptome similare celor de meningită, și necesită spitalizare. În prezent, nu există niciun tratament pentru encefalita de căpușe. Deși cazurile de deces sunt rare, există un risc considerabil de efecte neurologice de lungă durată. Vaccinarea prealabilă și luarea măsurilor de protecție împotriva mușcăturilor de căpușe sunt extrem de importante atunci când vizitați o regiune endemică.

...> **Febra hemoragică Crimeea-Congo** se manifestă prin următoarele simptome (simptomele inițiale apar în 30 de zile de la momentul mușcăturii):

- febră, dureri musculare, amețeli;
- dureri abdominale și vărsături;
- sângerări.

În prezent, nu există niciun tratament pentru febra hemoragică Crimeea-Congo, care poate fi mortală. Prin urmare, este extrem de important să luați măsuri preventive când vizitați regiuni endemice.

Informații despre bolile transmise de căpușe

Căpușele pot transmite boli grave

Căpușele pot transmite boli grave

Căpușele sunt foarte mici și se hrănesc cu sânge de mamifere, reptile și păsări, de la care pot lua bacterii sau virusuri.

Căpușele pot mușca și oamenii care trec prin mediul lor de viață.

Cu toate că mușcătura de căpușe nu este, în sine, periculoasă, există riscul ca acestea să transmită infecții în sânge atunci când se hrănesc și să provoace boli grave.

Ciclu de viață al căpușelor cuprinde următoarele stadii de dezvoltare: ou, larvă, nimfă și căpușă adultă. În ultimele trei stadii, căpușele pot mușca și transmite boli.

Dimensiunile pot diferi considerabil, în funcție de specia de căpușe.

În Europa, bolile transmise de căpușe la oameni sunt:

- encefalita de căpușe
- boala Lyme (borelioză)
- febra recurentă
- febra hemoragică Crimeea-Congo

Aceste boli apar în regiuni diferite unde există căpușe infectate care pot transmite boala.

Ministerul Sănătății

Institutul Național de Sănătate Publică

Centrul Național de Evaluare și Promovare a Stării de Sănătate

Centrul Național de Supraveghere și Control al Bolilor Transmisibile

Ministerul Sănătății

Institutul Național de Sănătate Publică

Informați-vă despre riscul mușcăturii de căpușă

Căpușele sunt prezente atât în zonele rurale, cât și în cele urbane, inclusiv în numeroase locații populare pentru activități în aer liber și turism.

Persoanele care trăiesc în zonele rurale sau le vizitează sunt cele mai expuse riscului de a fi mușcate de căpușe, dar acesta există și în locațiile pentru picnicuri, în parcuri și grădini.

Riscul este mai mare atunci când practicați activități în aer liber, cum ar fi campingul în natură, drumeții, ciclismul, alpinismul, pescuitul sau vânătoarea.

Dacă vizitați o zonă în care există căpușe infectate, asigurați-vă că știți cum să preveniți și să detectați mușcăturile de căpușă.

Măsurile preventive

Encefalita de căpușe poate fi prevenită prin vaccin. Vaccinarea se recomandă persoanelor care intenționează să călătorească și să rămână într-un loc unde encefalita de căpușe este endemică de peste trei săptămâni, precum și celor care intenționează să viziteze zone rurale din regiuni endemice sau care au în plan să campeze. Vă rugăm să solicitați mai multe informații de la medicul dumneavoastră cu cel puțin o lună

înainte de a pleca în călătorie și luați în considerare că sunt necesare mai multe doze de vaccin pentru o protecție eficientă. De asemenea, trebuie să știți că acest vaccin nu vă protejează împotriva altor boli transmise de căpușe. Întrucât celelalte boli transmise de aceste insecte, boala Lyme (borelioza), febra recurentă și febra hemoragică Crimeea-Congo nu pot fi prevenite prin vaccinare, este important să vă protejați singuri împotriva mușcăturii de căpușă.

Evitați sau reduceți la minim expunerea la mușcătura de căpușă

- Folosiți un produs insectifug.
- Acoperiți-vă brațele și picioarele, purtând îmbrăcăminte cu mânecă lungă, pantaloni lungi, ghete și trageți șosetele peste pantalonii.
- Folosiți haine și păături pentru picnic deschise la culoare, pentru a putea detecta ușor căpușele.
- Folosiți plase anti-insecte în jurul patului și folie de protecție atunci când dormiți pe pământ sau în cort.
- Mergeți pe mijlocul cărărilor și evitați să vă atingeți cu corpul de plantele din jur.

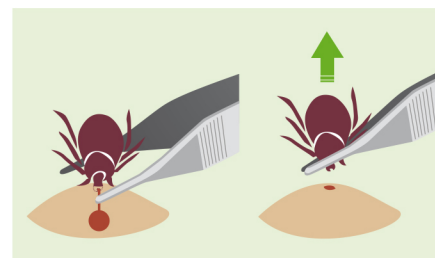
Îndepărtarea imediată și corectă a căpușelor

Riscul de infecție este mai mic atunci când căpușă este detectată și îndepărtată imediat.

Deoarece sunt foarte mici și de obicei, mușcăturile nu sunt dureroase, căpușele pot trece ușor neobservate pe corp. De aceea, este important să vă controlați cu atenție, atât pe dumneavoastră, cât și pe copiii dumneavoastră, precum și îmbrăcămintea, după ce ați vizitat locuri în care pot exista căpușe.

➔ Controlați tot corpul, acordând atenție specială zonei axilare, inghinale, picioarelor, zonei ombilicale, gâtului și capului. La copii, căpușele sunt adesea detectate pe cap, la rădăcina firului de păr. De obicei, mușcătura de căpușă are aspectul unei mici umflături închise la culoare cu o coajă care nu poate fi înlăturată la pieptănat. O lupă poate fi de folos.

➔ Este important să se înlătorească căpușă în întregime, fără a rupe partea posterioară a corpului, pentru a nu-i lăsa capul înfipț în rană. Căpușă trebuie îndepărtată cu o pensetă fixată cât mai

aproape de piele, trăgând cu atenție și dintr-o singură mișcare, fără a o smulge sau răsuci. Nu striviți corpul căpușei și nu aplicați căldură sau vreă substanță pe ea, deoarece acest lucru ar putea determina vărsarea conținutului stomacal al căpușei în rană și, implicit, transmiterea bacteriilor sau virusului.

➔ Ținând-o în pensetă, înfășurați căpușă în hârtie igienică și aruncați-o la toaletă. Apoi spălați rana cu apă caldă și săpun și aplicați o soluție antiseptică, de exemplu, spirt sau iod, pe zona afectată.

➔ După înlăturarea căpușei, este posibil ca o mică parte din aparatul său bucal să rămână în rană. Aceasta nu este periculoasă și va dispărea după câteva zile, odată cu rana. Totuși, dacă leziunea nu începe să se vindece după câteva zile, trebuie să consultați un medic, întrucât aceasta ar putea indica o infecție (rar).

Notați data la care ați fost mușcat de căpușă și, în perioada următoare, fiți atent la simptomele caracteristice bolilor transmise de căpușe.

În cazul în care vă îmbolnăviți în termen de o lună de la data mușcăturii, trebuie să informați medicul despre data și locul acesteia.

VECTORII

MUȘCĂTURI MICI: PERICOL MARE PENTRU SĂNĂTATEA DVS. !

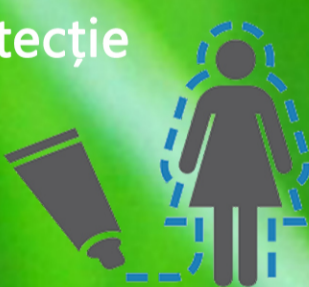
Acasă și când călătoriți, aceștia pot transmite boli grave: boala Lyme, infecția cu virusul West Nile, malaria, encefalita de căpușe, febra butonoasă, etc.

MĂSURI SIMPLE DE PROTECȚIE

Folosiți plase de protecție pentru insecte la ferestrele locuinței

Utilizați un produs insectifug.

Îmbrăcați haine deschise la culoare, tricouri cu mâneci lungi și pantaloni lungi.

Informați-vă despre necesitatea vaccinării înainte de călătorii în afara țării.

Eliminați apa din locurile unde țânțarii se pot înmulți (containere vechi, vase de flori, anvelope uzate).

Ministerul Sănătății

Institutul Național de Sănătate Publică

Centrul Național de Evaluare și Promovare a Stării de Sănătate

Centrul Național de Supraveghere și Control al Bolilor Transmisibile

Cabinete de vaccinologie publice si private

Nr. crt.	Judet	Denumire Cabinet	Adresa completa	Nr.telefon (fix si/sau mobil)
1	Arad	S.C. Centrul Profilaxia S.R.L. - Punct de lucru Arad	Arad, str. BANU' MARACINE bl.2, sc.A, ap.3	0746.057.225
2	Braila	Compartiment Supraveghere Epidemiologica si Control Boli Transmisibile-DSP Braila	Braila, Str. Gradinii Publice nr. 2	0239/ 615131, 0339401172
3		Fundatia Diaconia Medical Center	Braila, Str. Belvedere nr. 10	0339401912
4	Brasov	SC Deniro 93 SRL	Str. Traian nr.1- punct de lucru in str. Pietii, nr.9 - Ambulator de specialitate al Spitalului Militar de Urgenta Brasov	0723.320.304
5		Cabinet medical individual epidemiologie- vaccinologie dr. Constantinescu Elena Mihaela	Str. Vulturului nr. 10	0268 / 315115 0744.208.549
6	Bucuresti	Centrul de Medicina Preventiva al Ministerului Apararii Nationale	str. Mircea Vulcanescu, nr.88, Sector 1	021/317.94.84 0722.232.518 0729.806.165
7		Serviciul Sanitar-Centrul de Vaccinari Internatinale	Str.Spiru Haret nr.14 Sector 1	021/3137739
8		CM Unirea	Str.Ion Ionescu. De la Brad nr.5B, Sector 1	021/3040401
9		CM Unirea	Str.G. Enescu nr. 12 Sector 1	021/9268
10		S.C. Medicover S.R.L.	Str.Gr.Alexandrescu nr.16-20 Sector 1	021/3101599
11		Sanador	Str.Dimitrie Sergiu nr.26-28,Sector 1	021/9699
12		Med Life Baneasa	Sos.Bucuresti-Ploiesti nr.10 Sector 1	021/9646
13		S.C. Medicover S.R.L.	Str. Dimitrie Pompei nr.6A Sector 2	021/2328547; 0742231008
14		Centrul de Diagnostic si Tratament V.Babes	Sos Mihai Bravu nr.281 Sector 3	021/3179503
15		Cluj	S.C.Medicover SRL	Cluj-Napoca, Str.Republicii Nr.75

16	Constanta	Cabinet medico-sanitar de frontiera port Constanta	Incinta Port Constanta dana 13	0241/484018
17		Cabinet de vaccinari internationale si medicina de calatorie apartinand SC Medicover SRL - Bucuresti	Constanta, B-dul Lapusneanu 70 , bloc LE 18	0241/661602
18	Galati	DSP Galati – Serviciul de Supraveghere si Control Boli Transmisibile/ Cabinet Medical Sanitar Port Frontiera	Galati, Str. Portului, nr.57	0236 / 412165
19	Iasi	S.C. "Medicina Copilului" S.R.L.	Municipiul Iasi, str. V. Stroiescu nr. 16	0232/ 212711 0745.520.675
20		S.C. Medicover S.R.L.	Municipiul Iasi, str. Closca nr. 10, bl. B2, mezanin	0232/ 219977, int. 104 0745.520.675
21	Neamt	SC Dasimed SRL	P. NEAMT, STR. ECOULUI, NR.6, BL. G15, AP. 3	0233/231310 0744600555 si 0745118585
22	Mures	Cabinet de Epidemiologie- dr. Fekete Júlia – Edit	Tirgu-Mures, Bld 1 decembrie 1918, Nr. 211, ap 4	0742459040
23	Prahova	Vaccinari Internationale	Ploiesti, str. Stefan cel Mare nr. 47A, bl. M4 parter	0244/570801 sau 0244/570802
24		SC Sunrise Medical Clinic SRL	Ploiesti, bd. Republicii nr. 301	0735/555950
25		SC Almedica Berlin SRL	Ploiesti, bd. Republicii bl. 33 parter	0244/510051
26	Sibiu	Cabinet de vaccinologie generala si internationala	Sibiu, str Rahovei nr 57, ap 3, parter	0748223976 0744985035
27	Timis	Centrul Profilaxia SRL	Timisoara, Str. Aries nr.3	0256490123 0727165206
28		SC Medicover SRL	Timisoara Str. Martir Cernaianu nr.33	0256442217 0742231136
29		Cabinet de epidemiologie	Timisoara, Str. Behela nr.2	0732315590 0356265091
30	Tulcea	DSPJ - Cabinet Port Frontiera Tulcea	Tulcea, Str. Viitorului, nr. 50	0240/534134; 0240/534447; fax. 0240/534290

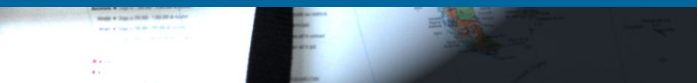

ROMÂNIA
Ministerul Afacerilor Externe

GHID

PRIVIND ASISTENȚA MEDICALĂ

pentru cetățenii români care călătoresc în străinătate

DESPRE GHID

Indiferent de scopul sau durata unei deplasări în străinătate, fiecare cetățean român trebuie să conștientizeze riscurile asociate unei astfel de călătorii și să își asume responsabilitatea pentru reducerea acestora.

Ministerul Afacerilor Externe recomandă cetățenilor români să dețină o asigurare medicală de călătorie valabilă pe întreaga perioadă a șederii lor în afara granițelor țării.

Ministerul Afacerilor Externe, cu sprijinul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, pune la dispoziția cetățenilor români **Ghidul privind asistența medicală pentru cetățenii români care călătoresc în străinătate.**

Acest ghid conține sfaturi utile privind încheierea unei asigurări medicale pentru călătorii în străinătate, principalele norme de igienă care trebuie respectate precum și câteva recomandări pentru cetățenii români care decid să se deplaseze în străinătate pentru a urma un tratament medical.

De asemenea, MAE reamintește cetățenilor români ca, înainte de orice deplasare în străinătate, să verifice sfaturile de călătorie disponibile pe site-ul www.mae.ro

Cetățenii români trebuie să țină cont de faptul că informațiile prezentate în acest material au un caracter informativ. Acestea nu angajează răspunderea ministerului pentru eventualele prejudicii suferite în timpul deplasării sau pe durata șederii în străinătate.

SFATURI GENERALE

✓ **Fiecare cetățean român, în momentul deplasării în străinătate are obligația de a deține o asigurare medicală!**

✓ În cazul deplasărilor în scop turistic, este necesară încheierea, în prealabil, a unei asigurări în România!

✓ Înaintea efectuării călătoriei, cetățenii români sunt sfătuiți să se intereseze asupra situației medicale din țara de destinație!

✓ Asigurați-vă că în zona unde urmează să călătoriți nu este nevoie de **vaccinuri!**

Pentru informații cu privire la tipurile de vaccinuri care trebuie efectuate, vă recomandăm să vă adresați **Institutului Național de Sănătate Publică - Centrul Național de Supraveghere și Control al Bolilor Transmisibile** (<http://www.insp.gov.ro/cnscbt/>)

✓ În situația în care cetățenii români se deplasează pe teritoriul statelor cu care România a încheiat acorduri internaționale, aceștia trebuie să intre în posesia **documentelor care le pot facilita accesul la îngrijiri medicale pe perioada călătoriei în străinătate**

Aceste documente sunt disponibile la Casele de Asigurări de Sănătate!

✓ Cetățenii români care călătoresc pe teritoriul statelor membre UE/SEE sunt sfătuiți să-și procure, înainte de deplasare, **Cardul european de asigurări sociale de sănătate!**

✓ O asigurare privată nu poate fi considerată un înlocuitor al Cardului European, ci doar un mijloc complementar de asigurare a accesului direct la anumite servicii medicale!

✓ În cazul unei deplasări în străinătate pentru muncă/studii, cetățenii români sunt sfătuiți să ia legătura cu firma angajatoare/unitatea de învățământ pentru a verifica dacă în contract este prevăzută și asigurarea medicală aferentă perioadei de ședere!

✓ **Fiecare cetățean român care călătorește în străinătate este direct responsabil pentru plata eventualelor îngrijiri medicale!**

Consultați "**Ghidul serviciilor consulare**" (http://www.mae.ro/sites/default/Files/2010_ghid-consular_v2.pdf) de pe pagina de internet a Ministerului Afacerilor Externe (www.mae.ro) pentru a afla care sunt responsabilitățile legale și ce pot face pentru dumneavoastră, în caz de necesitate, reprezentanțele diplomatice și consulare ale României în străinătate!

ATENȚIE! Misiunile diplomatice/oficiile consulare nu asigură facilități de natură financiară!

SFATURI GENERALE

✓ În cazul în care urmați un tratament medicamentos, țineți cont de următoarele recomandări:

- Luați cu dumneavoastră rețeta prescrisă de medic!
- **Interesați-vă dacă medicamentele prescrise de medic nu sunt interzise în țara în care vă deplasați!**
 - Luați doar cantitățile necesare pentru uzul personal!
 - Este recomandat ca medicamentele sau alte produse farmaceutice să fie declarate la intrarea în țara de destinație sau în țara de tranzit!
 - Pentru intrarea pe teritoriul unui stat cu anumite produse medicinale poate fi necesară aprobarea autorităților locale!
 - Luați în calcul faptul că antibioticele se eliberează pe bază de prescripție medicală!

✓ La încheierea unei asigurări medicale pentru călătorii în străinătate, vă recomandăm:

- Să citiți cu atenție clauzele asigurării medicale!
- Să verificați care sunt tipurile de servicii medicale care vă sunt acoperite prin asigurare!
- Să vă notați care sunt unitățile medicale din țara de destinație care recunosc polița de asigurare încheiată!
- Să verificați care este valoarea maximă a poliței de asigurare!
- Să aveți grijă ca asigurarea medicală să fie valabilă pe întreaga perioadă a șederii dumneavoastră în străinătate!
- **Dacă în timpul călătoriei în străinătate doriți să practicați diverse sporturi extreme, verificați dacă polița de asigurare acoperă și eventualele îngrijiri medicale de care ați putea avea nevoie!**

ATENȚIE! Misiunile diplomatice/oficiile consulare nu asigură facilități de natură financiară!

CARDUL EUROPEAN DE ASIGURĂRI SOCIALE DE SĂNĂTATE (EHIC European Health Insurance Card)

- ✓ Cardul european dovedește calitatea de asigurat a persoanei care îl posedă!
- ✓ Cardul european poate înlocui o asigurare medicală pentru călătorii în străinătate!
- ✓ Pentru ca persoanele asigurate pe teritoriul României să poată beneficia pe teritoriul unui alt stat membru UE/SEE de servicii medicale devenite necesare, trebuie să prezinte furnizorilor de servicii medicale atât Cardul european de asigurări sociale de sănătate cât și un act de identitate!
- ✓ În situațiile în care instituția competentă din România nu poate, din motive obiective, să elibereze cardul european, aceasta va elibera un certificat provizoriu de înlocuire (document cu aceeași valoare juridică)!

ATENȚIE! Titularii cardului european sau ai certificatului provizoriu de înlocuire vor putea beneficia de serviciile medicale care se dovedesc necesare, în unitățile sanitare private, cu condiția ca acestea să se afle în relație contractuală cu Casa de Asigurări de Sănătate!

✓ Serviciile medicale se acordă în conformitate cu legislația statului de ședere temporară!

- ✓ Tratatamentul ambulatoriu, chiar și în regim de urgență, nu este gratuit, ci decontat de Casa de Asigurări de Stat, în baza asigurării individuale!
- ✓ În cazul în care persoana asigurată în sistemul de asigurări sociale de sănătate din România se deplasează pe teritoriul statului membru UE/SEE fără să dețină un card european, iar în timpul acestei deplasări starea de sănătate necesită asistență medicală, persoana are următoarele opțiuni:

- Să solicite un certificat provizoriu de înlocuire de la Casa de Asigurări de Sănătate unde este luată în evidență ca persoană asigurată!
- Să suporte contravaloarea asistenței medicale urmând ca, la întoarcerea în România, să recupereze prin intermediul formularului E126, suma achitată!

✓ În situația în care, în perioada de valabilitate a cardului european, titularul nu mai îndeplinește condițiile în baza cărora documentul i-a fost eliberat, iar în această perioadă titularul beneficiază de servicii medicale în cadrul unei deplasări într-un stat membru UE/SEE, persoana în cauză va suporta contravaloarea acestor servicii!

✓ Pentru informații suplimentare, vă recomandăm să accesați: www.cnas.ro, www.ceass.ro

ȘTIATI CĂ...

✓ **Sunt state unde asigurarea medicală nu poate fi încheiată pe plan local. Din acest motiv, este indicat ca o astfel de poliță să fie încheiată în România, înainte de efectuarea deplasării în străinătate.**

✓ În unele state, o zi de spitalizare poate costa chiar și 1.000 EUR.

✓ În Africa, pentru a putea obține viză de intrare pentru unele state, cetățenii români sunt obligați să încheie o asigurare medicală în România. (de exemplu: Angola, Algeria, Africa de Sud etc.).

✓ De asemenea, în Orient, în state precum Arabia Saudită sau Iran, pentru a putea obține viza de intrare, este obligatorie încheierea unei asigurări medicale în România.

✓ În situația în care un cetățean român se deplasează într-un stat UE/SEE pentru a beneficia de un tratament medical, fără aprobarea prealabilă a Casei de Asigurări de Sănătate unde este luat în evidență, la întoarcerea în țară, instituția competentă rambursează, **la nivelul tarifelor din România**, contravaloarea serviciilor medicale acordate și plătite.

✓ În statele din nordul Europei, sistemul medical este foarte performant, dar în absența unei asigurări medicale prealabile, cheltuielile medicale pot fi foarte ridicate.

✓ Sunt state unde, **dacă doriți să urmați un tratament medical de specialitate, este nevoie să fie efectuată plata în avans a tratamentului medical solicitat.**

✓ Există țări unde sunt distanțe foarte mari între orașe, iar cazurile de urgență pot necesita deplasarea cu ambulanța sau transferul aerian la spitalele de specialitate.

✓ Chiar și în cazul deținerii unei asigurări medicale, trebuie avut în vedere faptul că serviciile medicale vor fi plătite, în primă fază, de către beneficiarul acestora, urmând ca, ulterior, acesta să își recupereze sumele de la asigurator.

✓ Există unele particularități în zona Americii Centrale:

- nu se fac internări dacă nu se depune, în avans, o garanție pentru echivalentul a 2-3 zile de spitalizare, în funcție de diagnostic;

- nu se efectuează intervențiile medicale nici chiar urgențe până când nu există confirmarea scrisă din partea societății de asigurări străine că polița medicală are acoperire.

✓ **Cetățenii români care doresc să călătorească în state cu risc ridicat al securității (spre exemplu: Somalia, Irak, Afganistan, Pakistan, Iran, Ciad, Yemen etc.) nu pot să beneficieze de servicii medicale decontate din Fondul Național Unic al Asigurărilor Sociale de Sănătate deoarece România nu a încheiat acorduri internaționale conținând astfel de prevederi.**

ATENȚIE! În condițiile în care asigurările medicale sunt oferite de societăți private de asigurări, acestea nu se încadrează în sfera de activitate a Casei Naționale de Asigurări de Sănătate.

✓ În unele state din Asia, vaccinarea anuală împotriva gripei este recomandată pacienților cu probleme respiratorii sau astmatice, care pot fi vulnerabili din cauza nivelului ridicat de poluare.

✓ În anumite țări, **imposibilitatea achitării costurilor spitalizării/tratamentului atrage acționarea în instanță a persoanei care a beneficiat de serviciile medicale.**

RESPECTAȚI CU STRICTEȚE NORMELE DE IGIENĂ!

✓ Pentru spațiul UE nu există norme diferite de igienă față de cele existente în România.

✓ Cetățenii români trebuie să aibă în vedere caracteristicile climatice din țara de destinație.

- În Grecia, temperaturile ridicate care depășesc frecvent 40°C, în perioada de vară, pot provoca arsuri solare, insolații, deshidratare și uneori, accidente vasculare.

- În țările nordice, umiditatea este mare iar temperaturile sunt mult mai scăzute decât în România.

- Există pericolul producerii de furtuni de nisip îndeosebi în Africa.

- În unele state, au loc schimbări bruște de temperatură între zi și noapte.

✓ În perioada de vară, purtați haine ușoare, de culoare deschisă și aveți în permanență capul acoperit!

- Beți multă apă pentru a evita deshidratarea!

- Evitați zonele foarte aglomerate și expunerea îndelungată la soare!

- Folosiți creme cu factor ridicat de protecție solară!

- ✓ Spălați-vă des mâinile cu apă și săpun!

- ✓ Acordați atenție deosebită alimentației! Atenție la alimentele ușor alterabile!

- Nu consumați alimente/produse de la vânzătorii ambulanți!

- Consumați doar fructe și legume bine spălate!

- ✓ Nu consumați apă de la robinet, din fântâni sau din râuri!

- Consumați numai apă/sucuri îmbuteliate!

- ✓ Protejați-vă de înțepăturile insectelor care pot transmite boli!

- Folosiți aparate/plase împotriva insectelor sau, după caz, creme/spray-uri speciale!

- ✓ Feriți-vă de infecții! Evitați să mergeți desculți!

- ✓ Evitați scăldatul în lacuri, râuri!

ATENȚIE! Asigurați-vă că în zona în care urmează să călătoriți nu este nevoie de vaccinuri!

✓ În anumite zone din America de Sud și Africa s-au înregistrat cazuri de febră galbenă, febra dengue, holeră și malarie!

TRATAMENT MEDICAL ÎN STRĂINĂTATE

✓ În situația în care cetățenii români se deplasează în străinătate pentru a urma un tratament medical, este indicat să contacteze, în prealabil, unitatea sanitară din țara de destinație, pentru a obține detalii referitoare la tipul de asistență medicală acordată, o eventuală programare, costurile intervenției medicale etc.!

✓ Cardul european de asigurări sociale de sănătate nu acoperă situația în care o persoană pleacă într-un alt stat membru al UE/SEE cu scopul de a beneficia de tratament medical;

✓ Persoana asigurată în sistemul de asigurări sociale de sănătate din România trebuie să aibă în vedere că decontarea cheltuielilor de către instituția de asigurări de sănătate va fi posibilă numai dacă a primit, în prealabil, autorizația din partea acesteia!

• Instituția competentă trebuie să emită un document portabil „S2” (formularul E 112) care acordă dreptul la tratament programat!

ATENȚIE! Nu este recomandată deplasarea în țări din Africa sau Caucaz pentru a urma un tratament medical!

✓ În America de Sud, în sistemul public, nu este recomandat tratamentul medical, nici efectuarea intervențiilor chirurgicale fără verificarea, în prealabil, a clinicilor în care urmează să se efectueze procedura medicală!

✓ Dacă urmați un tratament medical în străinătate, luați în calcul faptul ca totalul costurilor ar putea depăși cifra prevăzută inițial, neexistând astfel posibilitatea negocierii acestora!

ROMÂNIA
Ministerul Afacerilor Externe

Aleea Alexandru nr. 24, Sector 1
București 011822, România
www.mae.ro